

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 103/02-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. júna 2002 predbežne prerokoval návrh skupiny 30 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, zastúpenej advokátom JUDr. K. B., N., podľa čl. 125 ods. 1 písm. d) Ústavy Slovenskej republiky na začatie konania o súlade ustanovenia § 3 kapitoly B ods. 3 písm. e) všeobecne záväzného nariadenia mesta Levice č. 56 o územnom pláne sídelného útvaru Levice – zmeny a doplnky s čl. 20 ods. 4 a s čl. 71 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a s § 128 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, a takto

r o z h o d o l :

Návrh skupiny 30 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 18. apríla 2002 doručený návrh skupiny 30 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovatelia“), zastúpenej advokátom JUDr. K. B., N., „na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. d) Ústavy Slovenskej republiky o súlade všeobecne záväzného nariadenia orgánu územnej samosprávy podľa čl. 71 ods. 2 s ústavou a zákonmi“. Z jeho obsahu

vyplývalo, že navrhovatelia ním požadujú konanie „o súlade ustanovení §-u 3 kapitola B ods. 3 písm. e) v časti dobudovať a revitalizovať biocentrum lokálne – topoľový lesík a školské areály obytného súboru Rybníky všeobecne záväzného nariadenia mesta Levice č. 56 z roku 2001 o územnom pláne sídelného útvaru Levice – zmeny a doplnky s čl. 20 ods. 4 a čl. 71 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, §-u 3 kapitola B ods. 3 písm. e) v časti dobudovať a revitalizovať biocentrum lokálne – topoľový lesík a školské areály obytného súboru Rybníky všeobecne záväzného nariadenia mesta Levice č. 56 z roku 2001 o územnom pláne sídelného útvaru Levice – zmeny a doplnky s §-om 128 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, pričom navrhovatelia napádajú všeobecne záväzné nariadenie mesta Levice č. 56 z roku 2001 o územnom pláne sídelného útvaru Levice – zmeny a doplnky v rozsahu zodpovedajúcom jeho ustanoveniu §-u 3 kapitola B ods. 3 písm. e) – dobudovať a revitalizovať existujúce biocentrum lokálne – topoľový lesík a školské areály obytného súboru Rybníky.

Podľa ustanovenia čl. 125 ods. 1 písm. d) Ústavy Slovenskej republiky a ustanovení druhej hlavy prvého oddielu zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov a z dôvodov ďalej uvedených navrhujeme, aby Ústavný súd vydal nález, podľa ktorého Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom pojednávaní takto rozhodol:

1. Ustanovenie §-u 3 kapitola B ods. 3 písm. e) v časti dobudovať a revitalizovať biocentrum lokálne – topoľový lesík a školské areály obytného súboru Rybníky všeobecne záväzného nariadenia mesta Levice č. 56 z roku 2001 o územnom pláne sídelného útvaru Levice – zmeny a doplnky nie je v súlade s čl. 20 ods. 4 a s čl. 71 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Ustanovenie §-u 3 kapitola B ods. 3 písm. e) v časti dobudovať a revitalizovať biocentrum lokálne – topoľový lesík a školské areály obytného súboru Rybníky všeobecne záväzného nariadenia mesta Levice č. 56 z roku 2001 o územnom pláne sídelného útvaru Levice – zmeny a doplnky nie je v súlade s ustanovením §-u 128 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov.

3. Podľa čl. 125 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky ustanovenie §-u 3 kapitola B ods. 3 písm. e) v časti dobudovať a revitalizovať biocentrum lokálne – topoľový lesík

a školské areály obytného súboru Rybníky všeobecne záväzného nariadenia mesta Levice č. 56 z roku 2001 o územnom pláne sídelného útvaru Levice – zmeny a doplnky, ktorého nesúlad s Ústavou Slovenskej republiky a zákonom č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil podľa čl. 125 ods. 1 písm. d) Ústavy Slovenskej republiky, dňom vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky stráca účinnosť. Mestské zastupiteľstvo mesta Levice je povinné do šiestich mesiacov od vyhlásenia nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky v Zbierke zákonov Slovenskej republiky označené ustanovenie všeobecne záväzného nariadenia mesta Levice č. 56 z roku 2001 uviesť do súladu s Ústavou Slovenskej republiky a zákonom č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov. Ak mestské zastupiteľstvo mesta Levice neuvedie označené ustanovenie všeobecne záväzného nariadenia mesta Levice č. 56 z roku 2001 o územnom pláne sídelného útvaru Levice – zmeny a doplnky do súladu s Ústavou Slovenskej republiky a so zákonom č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, stráca predmetné ustanovenie po šiestich mesiacoch od vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky platnosť.“

Základom argumentácie navrhovateľov bolo tvrdenie, že všeobecne záväzné nariadenie mesta Levice č. 56 o územnom pláne sídelného útvaru Levice – zmeny a doplnky (ďalej len „všeobecne záväzné nariadenie“) obsahujúce záväzné časti územného plánu [podľa § 27 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“)] sa dostalo do nesúladu s ústavnou a aj zákonnou úpravou vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj § 128 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), ako aj s čl. 71 ods. 2 ústavy, čo malo aj priamy dopad na vlastnícke právo konkrétneho vlastníka nehnuteľností. Pokiaľ ide o konkretizáciu takejto argumentácie, navrhovatelia ďalej uviedli, že „V zmysle predmetného všeobecne záväzného nariadenia mesta Levice - §-u 3 kapitoly B – zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, ods. 3 – Ochrana a tvorba životného prostredia, písm. e) je potrebné dobudovať a revitalizovať existujúce biocentrum lokálne – topoľový lesík a školské areály obytného súboru Rybníky. Jedná sa o, resp. je tu plánovaný topoľový lesík a školské areály obytného súboru Rybníky

ako lokálne biocentrum, ktorý je nutné dobudovať a revitalizovať v rámci miestneho územného systému ekologickej stability. ...

Predmetné lokálne biocentrum sa nachádza na nehnuteľnostiach parc. č. 3656/1 a parc. č. 3657/13 takto vedených Správou katastra Levice pre katastrálne územie mesta Levice. Tieto nehnuteľnosti sú vo výlučnom vlastníctve Rehole piaristov na Slovensku, Provincialát Rehole piaristov so sídlom ul. Dr. Kautza 17, 900 21 Svätý Jur“, pričom „predmetný územný plán sídelného útvaru Levice bol schválený a jeho záväzná časť bola vyhlásená napriek nesúhlasu vlastníka predmetných nehnuteľností s určením budúceho užívania predmetných nehnuteľností“. Podľa názoru navrhovateľov všeobecne záväzným nariadením došlo k „nútenému obmedzeniu“ vlastníckeho práva Rehole piaristov na Slovensku spôsobom, ktorý nie je v súlade ako s čl. 20 ods. 4 ústavy, tak aj s § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka a ktorý tiež prekračuje rámec čl. 71 ods. 2 ústavy, pretože „priamo všeobecne záväzným nariadením, ktorým obec vyhlasuje záväzné časti územnoplánovacej dokumentácie... nemožno obmedziť vlastnícke právo iného subjektu...“, keďže „nútene obmedziť vlastnícke právo možno len za splnenia podmienok stanovených v čl. 20 ods. 4 ústavy a v danom prípade postupom, ktorý ustanovuje zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku vo svojich ustanoveniach §-ov 108 až 116...“.

II.

Ústavný súd návrh navrhovateľov predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom zisťoval, či neexistujú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona. Pri svojom rozhodovaní ústavný súd bral do úvahy, že predbežným prerokovaním návrhu v konaní podľa čl. 125 ods. 1 písm. d) ústavy sa má o. i. zabezpečiť, aby po jeho prijatí na ďalšie konanie bolo možné dosiahnuť účel konania o súlade právnych predpisov, t. j. zistenie súladu alebo nesúladu označených ustanovení právneho predpisu nižšieho stupňa právnej sily s právnym predpisom vyššieho stupňa právnej sily. V prípade, ak pri predbežnom prerokovaní návrhu ale ústavný súd zistí, že samotný predmet úpravy právneho predpisu nižšieho stupňa právnej sily vylučuje, aby sa

vôbec dostal do nesúladu s označenými ustanoveniami právneho predpisu vyššieho stupňa právnej sily, takýto návrh (a aj vzhľadom na účel konania o súlade právnych predpisov) po jeho predbežnom prerokovaní odmietne.

Z tohto hľadiska ústavný súd preskúmal návrh navrhovateľov a zistil, že sa ním namieta nesúlad označeného ustanovenia všeobecne záväzného nariadenia [konkrétne § 3 kapitola B písm. e)] s čl. 20 ods. 4 ústavy, ako aj s § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

1. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní skúmal, či namietané všeobecne záväzné nariadenie (obsahujúce záväznú časť územného plánu sídelného útvaru) sa dotýka vlastníckych práv, a zistil, že tomu tak nie je. Vychádzal pritom z charakteru územnoplánovacej dokumentácie, ktorá predstavuje „základný nástroj územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie Slovenskej republiky, regiónov a obcí“ (§ 8 ods. 3 stavebného zákona), pričom „komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, zosúladuje záujmy a činnosti ovplyvňujúce územný rozvoj, životné prostredie a ekologickú stabilitu a ustanovuje regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia (§ 8 ods. 1 stavebného zákona). Na toto všeobecné vymedzenie reagujú územné plány obcí, ktoré ustanovujú zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného usporiadania územia obce, zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, zásady a regulatívy využívania prírodných zdrojov, kultúrno-historických hodnôt a významných krajinných prvkov, zásady a regulatívy verejného dopravného a technického vybavenia, prípadne plochy pre verejnoprospešné stavby a chránené časti krajiny a pod. (§ 11 a) až g) stavebného zákona), pričom v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie (ktorá tiež tvorí predmet úpravy všeobecne záväzného nariadenia) obce schvaľujú zásady a regulatívy „priestorového usporiadania a funkčného využívania obce, hranice zastavaného územia, usporiadania verejného dopravného, občianskeho a technického vybavenia, ustanovenia plôch pre verejnoprospešné stavby, na vykonanie asanácie a pre chránené časti krajiny, ochrany a využívania prírodných zdrojov, kultúrno-historických hodnôt a významných krajinných prvkov, územného systému ekologickej stability, starostlivosti o životné prostredie, tvorby krajiny vrátane plôch zelene“ (§ 13 ods. 3 písm. b) stavebného zákona). Uvedené zámery napĺňa územnoplánovacia

dokumentácia obce bez toho, že by sa nejakým spôsobom vôbec dotýkala, či dokonca konkrétnym spôsobom postihovala vlastnícke práva vlastníkov tých nehnuteľností, na ktorých by sa tieto jej zámery mali postupne (a s využitím jednotlivých druhov územného konania) uvádzať do praxe. Podľa ustanovenia § 27 ods. 6 stavebného zákona: „Schválená územnoplánovacia dokumentácia je v určenom rozsahu záväzným... podkladom na vypracovanie a schvaľovanie ďalšej územnoplánovacej dokumentácie, na územné rozhodovanie a na vypracovanie dokumentácie stavieb.“ Aj z uvedených dôvodov spracovanie a schvaľovanie územného plánu obce nie je podmienené súhlasom konkrétnych vlastníkov tých nehnuteľností, na ktorých sa majú zámery územného plánu obce realizovať. Nejde totiž o konanie, v ktorom sa rozhoduje o právach a oprávnených záujmoch individuálne určených fyzických osôb a právnických osôb, ako je tomu v jednotlivých druhoch územného konania. Uvedené však nevylučuje, aby v stavebnom konaní došlo k zásahom do vlastníckych práv vlastníkov konkrétnych nehnuteľností, a to ich vyvlastnením (§ 108 stavebného zákona). K takýmto opatreniam priamo a konkrétne postihujúcim vlastnícke práva konkrétnych vlastníkov však dochádza až v etape samotnej realizácie schválenej územnoplánovacej dokumentácie, a nie v dôsledku jej samotného prijatia, keďže (a podľa § 108 ods. 2 písm. a) stavebného zákona) vyvlastniť možno vo verejnom záujme „pre verejnoprospešné stavby podľa schválenej územnoplánovacej dokumentácie“ za podmienky rešpektovania ústavného princípu upraveného v čl. 20 ods. 4 ústavy. Hoci vo fáze realizácie schválenej územnoplánovacej dokumentácie obce môže dôjsť k reálnemu obmedzeniu vlastníckeho práva jednotlivých vlastníkov (napríklad prostredníctvom vyvlastnenia na účely verejného záujmu), samotná schválená územnoplánovacia dokumentácia na úrovni územného plánu obce (sídelného útvaru) takýto konkrétny vzťah k vlastníckym právam, a teda aj k ich ústavnej či zákonnej úprave postráda, keďže jej obsah a účel je diametrálne odlišný. Keďže vzhľadom na uvedené ústavný súd nepovažoval za dôvodné tvrdenie navrhovateľov, že všeobecne záväzné nariadenie (obsahujúce záväznú časť územného plánu sídelného útvaru Levice) sa môže dostať do obsahového nesúladu s čl. 20 ods. 4 ústavy, ako aj s § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bolo potrebné ich návrh (a vzhľadom na účel konania o súlade právnych predpisov) v tejto časti odmietnuť.

2. Navrhovatelia namietali aj nesúlady ustanovenia § 3 kapitoly B ods. 3 písm. e) všeobecne záväzného nariadenia s čl. 71 ods. 2 ústavy. Ústavný súd aj v tejto časti návrh navrhovateľov odmietol, keďže predmet právnej úpravy všeobecne záväzného nariadenia spadá pod rozsah úpravy čl. 68 ústavy (čo výslovne potvrdzuje aj § 4 ods. 3 písm. i) zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, v súlade s ktorým sa za výkon samosprávy obce považuje aj obstarávanie a schvaľovanie „územnoplánovacej dokumentácie sídelných útvarov a zón“), a nie čl. 71 ods. 2 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júna 2002